

Pelisäännöt IT-hankinnoille

Hansel Oy:n tehtävänä on tehostaa valtion hankintoja ja tuottaa säästöjä valtionhallinnolle. Puitejärjestelyjen avulla Hanselin asiakkaat voivat tehdä hankintojaan helpommin.

Energiatehokkuus ja ympäristöseikat korostuvat sekä tietokoneita ja niiden oheislaitteita että tulostusympäristöä koskevissa puitejärjestelyissä.

Valtion yhteishankintayksikkönä Hansel Oy kilpailuttaa ja ylläpitää asiakkailleen – muun muassa ministeriöille ja virastoille – tuotteita ja palveluita koskevia puitejärjestelyjä.

Puitejärjestely on yhden tai usean toimittajan ja Hanselin välinen sopimuskokonaisuus, joka vahvistaa hankintasopimusten ehdot useaksi vuodeksi.

Valtionhallinnon yksiköt voivat tehdä omia hankintojaan puitejärjestelyn perusteella sovitun toimintamallin mukaan. Se helpottaa hankintaprosesseja ja niiden hallinnointia.

Tyypilliset tietokonemallit määriteltiin

Tietokoneita ja oheislaitteita koskevan puitejärjestelyn valmisteluvaiheessa Hansel teki esiselvityksen ja markkinakartoituksen yhdessä laitetoimittajien kanssa.

Kyseessä oli tekninen vuoropuhelu eli tietojenvaihtovaihe ennen tarjouskilpailua.

– Kilpailutusta varten määrittelimme tyypillisiä malleja työasemille ja kannettaville tietokoneille teknisine vähimmäisvaatimuksineen.

– Tietokoneiden ja oheislaitteiden puitesopimuskausi on neljä vuotta. Alan nopean kehityksen vuoksi päivitämme sopimuksen laitevaatimuksia kuitenkin tarpeen mukaan, kertoo Hanselin IT-laitehankintojen toimialapäällikkö **Tuukka Salonen**.

Taustalla EU:n ohjeet

Tietokoneet ja oheislaitteet -puitejärjestelyssä tarjouspyynnön ympäristölliset vaatimukset pohjautuivat Euroopan unionin ympäristöystävällisten hankintojen tuotekohtaisiin ohjeisiin (Green Public Procurement toolkit).

Laitteiden tuli täyttää Energy Star -merkin vaatimustason virrankulutuskriteerit.

Puitejärjestelyssä edellytettiin myös vanhojen laitteiden asianmukaista kierrättämistä ja tuhoamista.

Hansel ja hankinnat lyhyesti

Hansel Oy:n hallinnoimilla sopimuksilla tehtiin vuonna 2010 hankintoja 553 miljoonan euron arvosta. IT-hankintojen osuus tästä oli vajaat 30 %.

Hanselilla on 70 puitejärjestelyä ja 400 sopimustoimittajaa.

Hanselin palvelusivustolla on merkitty puitejärjestelyt, joissa ympäristönäkökohdat otetaan huomioon.

Kannettavien tietokoneiden hinta- ja laatuasteet puitejärjestelyssä

- Hintapisteet 60 %
- Laatuasteet 40 %, josta:
 - Huollon laatu, valtakunnallisuus ja resurssit 20 %
 - Projektitoimitusten hallinnointi 10 %
 - Haitallisten ympäristövaikutusten minimointi 10 %

Maksimihyöty vanhoista laitteista

Kauniaisten suomenkielisen koulutoimen tietotekniikan hankintamalli perustuu vanhan laitekannan hyödyntämiseen.

Koulutoimi määrittelee tarpeensa ja kilpailuttaa laitekannan tietotekniikkapalvelut ja ylläpidon.

VTT:n arvion mukaan Kauniaisten hankintamalli säästää kustannuksia liki 40 % verrattuna uusien laitteiden hankkimiseen. Työasemien toimintavarmuuden parantumisen ja sähkönkulutuksen pienentymisen ansiosta hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet 15 tonnia vuodessa.

Vertailussa sai pisteitä haitallisten ympäristövaikutusten ja vahingollisten aineiden käytön minimoimisesta.

Vapaaehtoisena selvityksenä tarjoajia pyydettiin ilmoittamaan, mitkä Kansainvälisen työjärjestön (ILO) määrittelemät työntekoa koskevat normit tuotteiden valmistaja täyttää.

Tulostusympäristö kolmelle esimerkkiasiakkaalle

Tulostusympäristö kokonaispalveluna tarkoittaa laitetoimittajalle ulkoistettua kokonaisuutta laitteista huoltoihin.

Tulostusympäristö kokonaispalveluna -puitejärjestelyssä käytettiin kolmea esimerkkiasiakasta (YLE, Suomen Akatemia ja Suomen Pankki), joiden tarpeita varten laitetoimittajilta pyydettiin tarjouksia.

Energiatohokkuudessa laitteilta edellytettiin virrankulutuksen Energy Star -tasoa. Lisäksi vertailuperusteena oli vuositason virrankulutus eri toimintatiloissa.

Ympäristövaatimukseen sisältyivät muun muassa kaksipuolinen tulostus, laitteiden ja värikasettien kierrätyskelpoisuus sekä ympäristöystävällinen hävittäminen. Toimittajilta vaadittiin myös voimassaoleva ympäristöohjelma.

Julkishallinto näyttää esimerkkiä

IT-alalla energiatohokkuus on laitevalmistajille jo itsestään selvyyys EU:n vaatimusten vuoksi. Myös useimmat ympäristölliset seikat otetaan hyvin huomioon.

Ne eivät silti vähennä puitejärjestelyiden merkitystä.

– Puitejärjestelyt vahvistavat julkishallinnon tavoitetta toimia hankinnoissa esimerkkinä yksityiselle sektorille ja kuluttajille, linjaa Hanselin lakimies

Liisa Lehtomäki.

Lisätietoja

- **Motivan ohjeet** IT-laitteiden ja -palveluiden hankintaan:
[www.motiva.fi/julkinen sektori/julkiset hankinnat/tyokaluja ja suosituksia](http://www.motiva.fi/julkinen_sektori/julkiset_hankinnat/tyokaluja_ja_suosituksia)
- **EU:n kestävän hankinnan kriteerit** tietokoneille:
http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/office_IT_equipment_GPP_product_sheet_fi.pdf
- **Joutsenmerkin ja EU-kukan kriteerit** IT-laitteille:
www.ymparistomerkit.fi
- **Ilmastolaskuri** toimistolaitteiden hiilijalanjäljen laskemiseksi:
www.ilmastolaskuri.fi

Motiva

Urho Kekkosen katu 4-6 A
PL 489
00101 Helsinki

Puhelin 0424 2811
Faksi 0424 281 299
www.motiva.fi